

Promo-LEX, la un deceniu de activitate

După 10 ani de activitate, Asociația Promo-LEX vrea să acorde mai mult suport juridic și asistență cetățenilor din regiunea transnistreană. L-am întrebat pe președintele organizației Ion Manole dacă buchia și spiritul legii se respecta în localitățile din stânga Nistrului.

Europa Liberă: Pentru că Asociația Promo-LEX, pe care o conduceți, împlinește 10 ani de activitate, o să vă întreb cât de ușor e să promovezi spiritul legii?

Ion Manole: „Este foarte și foarte dificil să promovezi buchia legii într-un spațiu care se află în afara legii, dacă mă pot exprima așa. Or noi încercăm exact asta: să promovăm legea într-un teritoriu în care autoritățile constituționale nu au controlul, iar oamenii care sînt în acest teritoriu nu au nici o posibilitate să-și apere drepturile lor”.

Europa Liberă: Cîteva cazuri concrete? pentru că cu unele dosare ați ajuns chiar la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului.

Ion Manole: „Da, chiar cu primele dosare cu care am început în regiunea transnistreană, dosarul școlilor, sîntem în așteptarea deciziei Curții Europene. În ceea ce privește alte dosare, într-adevăr avem un număr foarte mare de cazuri, poate chiar mai mult decît ne-am așteptat noi. Credeam că odată cu expedierea unor dosare la Curtea Europeană autoritățile își vor modifica comportamentul și vor încerca totuși să găsească anumite posibilități de a interveni. Cu regret trebuie să constatăm că acest lucru nu s-a întîmplat. Cazurile din regiunea transnistreană continuă să-și găsească calea spre Strasbourg. Din păcate, nu le putem opri aici pentru că aici nu există acel mecanism care le-ar reda oamenilor înapoi

drepturile și încrederea”.

Europa Liberă: Cînd ajungeți cu aceste dosare la CEDO, cum pronunță Curtea Europeană sentința din moment ce acest teritoriu nerecunoscut din stînga Nistrului nu e sub jurisdicția nimănui?

Ion Manole: „Da, este o întrebare pe care de multe ori locuitorii din regiune ne-o adresează. Este vorba despre un precedent pe care noi îl aplicăm și sperăm să fie un precedent care să ne aducă la fel decizii pozitive în favoarea beneficiarilor noștri. Este vorba de precedentul în cazul Ilașcu. Atunci cînd Curtea Europeană a constatat că de violarea drepturilor omului este responsabilă atît Republica Moldova, cît și Federația Rusă. Iar administrația de facto din regiunea transnistreană are și ea anumite obligații, însă autoritățile de acolo trebuie presate într-un fel, forțate de către comunitatea internațională, în primul rînd de către Moldova și Federația Rusă, să nu recurgă la încălcarea flagrantă și violentă a drepturilor omului”.

Europa Liberă: Dar, de fapt, care e atitudinea autorităților din Transnistria față de Asociația Promo-Lex?

Ion Manole: „Administrația regională din stînga Nistrului niciodată nu a avut o atitudine pozitivă față de tot ce este de pe malul drept, în special societatea civilă. În regiune se promovează ideea că tot ce vine din dreapta Nistrului este negativ pentru regiunea transnistreană, pentru așa-zisa statalitate a regiunii. Respectiv, ei încearcă să obstrucționeze și să blocheze orice contacte între cele două maluri. De multe ori, inclusiv ONG-urile care încearcă să promoveze anumite activități în această regiune la fel sînt obstrucționate. Ei de multe ori acceptă doar activități cu caracter social sau de binefacere”.

Europa Liberă: Persoanele de acolo cum vă găsesc? Cum ați reușit să deveniți credibili pentru ei? Pentru că și ei sînt

într-un fel între ciocan și nicovală. Pe de o parte, mulți dintre ei au cetățenia Transnistriei, avînd-o și pe cea a Republicii Moldova. Dar oricum rămîn să locuiască acolo și sînt cu gîndul că organele de acolo ar putea să-i urmărească.

Ion Manole: „Da, aveți dreptate. La început a fost mai greu. Credibilitatea pe care am obținut-o noi acolo s-a datorat rezultatelor pe care le-am avut noi în urma atitudinii corecte față de fiecare beneficiar. Indiferent de limba vorbită, indiferent de pașaportul pe care îl are în buzunar această persoană, ea a beneficiat la maximum de serviciile juriștilor, avocaților și colegilor mei.”

Europa Liberă: Interacțiunea dumneavoastră cu organele de drept de acolo, care sînt menite să apere drepturile omului, indiferent unde să află cetățeanul...

Ion Manole: „Aceste structuri ar trebui să afle drepturile omului, dar într-un fel sau altul sînt ilegale, din punctul de vedere al legislației naționale și internaționale. Și din acest moment, evident că ele încearcă să obstrucționeze orice activitate a organizațiilor din dreapta Nistrului. În special a celor care promovează drepturile omului, dar pe de altă parte juriștii noștri, atunci cînd au un dosar în față și îl examinează prioritate pentru ei este apărarea drepturilor acestui om. Și dacă vedem că drepturile acestui om pot fi apărute în regiune prin intermediul instanțelor locale sau prin intermediul altor structuri locale atunci noi încercăm și parcurgem inclusiv căile regionale. În momentul în care vedem că nici nu are rost să depunem plîngerii sau cereri către aceste structuri evident că nu mai facem acest lucru. În astfel de situații utilizăm căile interne naționale și în momentul în care nici acestea nu sînt eficiente evident că mergem la Curtea Europeană.”

Europa Liberă: Cum vă explicați că instanțele naționale nu sînt destul de eficiente?

Ion Manole: „Este o problemă care își are rădăcinile încă de după acel război din 1992. Deși autoritățile constituționale au această obligație de a depune toate eforturile în vederea protejării intereselor și drepturilor tuturor persoanelor aflate pe teritoriul RM, deși legislația îi obligă și de foarte multe ori își neagă orice responsabilitate pentru aceste situații. Ba mai mult, avem cazuri în care autoritățile constituționale furnizează informații anumitor structuri din regiunea transnistreană privind proprietatea sau viața privată a unor cetățeni ai Republicii Moldova. Și mai tragice sau și mai comice sînt și anumite cazuri cînd poliția moldovenească constituțională ilegal răpește persoane și le transmite structurilor de la Tiraspol. Aici eu chiar aș spune că este vorba și de crimă. Am sesizat autoritățile asupra unor astfel de situații, dar din păcate lucrurile nu se mișcă. Toată lumea este în așteptarea rezolvării problemei pe cale diplomatic și nimeni nu încearcă să abordeze juridic rezolvarea cazurilor concrete. Atunci cînd drepturile omului sînt ignorate, foarte multe alte aspecte rămîn în umbră și o soluție politică fără a ține cont de aceste aspecte poate fi una greșită. Mai mult ca atît, discutăm cu colegii noștri, în Federația Rusă a fost votată în prima lectură de către Dumă o lege prin care ong-urile vor fi obligate să se înregistreze ca agenți străini. Ținînd cont de faptul că în regiunea transnistreană există o regulă prin care așa-zisa legislație transnistreană este uniformizată cu cea din Federația Rusă, există riscul ca și legislația din stînga Nistrului să considere ong-urile drept agenți străini. Respectiv, vor avea de suferit și de suportat consecințe organizațiile neguvernamentale așa cum sînt ele de acolo.

Sursa: Europalibera.org